MMO Kiuru Berit(SM) 19.11.2018

Viite
U 95/2018 vp

Asia
**OSA; Hallintovaliokunnan kuuleminen 20.11.2018 klo 12:15; U 95/2018 vp; Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (Eurooppalainen raja- ja merivartiosto)**

**Euroopan komissio antoi 12.9.2018 asetusehdotuksen eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta (EuRMV-asetus). Tarkoituksena on muun muassa palauttamistoiminnan tehostaminen. Euroopan raja- ja merivartioviraston palauttamiseen liittyviä tehtäviä laajennettaisiin. Ehdotus on annettu samaan aikaan niin sanottua paluudirektiiviä koskevan muutosehdotuksen kanssa ja ehdotukset linkittyvät toisiinsa erityisesti palauttamisen hallintaa koskevien tietojärjestelmien osalta.**

**Palauttamisen tehostaminen**

Euroopan unionin yhteistä palauttamispolitiikkaa tulee vahvistaa voimakkaasti. Tehokas palauttamisjärjestelmä on olennainen osa kestävää muuttoliikkeen hallintaa. Ulkorajavalvonnan vahvistaminen liittyy keskeisesti palauttamispolitiikan vahvistamiseen. Kokonaisuuden kehittäminen edistää osaltaan Schengen-alueen toimivuutta. Onkin tärkeää, että Euroopan raja- ja merivartioviraston palautuksiin liittyvää toimintaa ja mahdollisuutta antaa jäsenvaltioille teknistä ja operatiivista tukea laajennetaan.

Muuttoliikkeen hallinnan tukiryhmille esitetty mahdollisuus antaa jäsenvaltioille tukea ulkorajoille saapuvien henkilöiden rekisteröinnissä sekä avustaa suojelutarpeen arvioinnissa ja palauttamisprosessissa on kannatettava. Tukiryhmiä voitaisiin käyttää nykyisten hotspot-alueiden lisäksi myös kesäkuun Eurooppa-neuvoston päätelmissä tarkoitetuissa valvotuissa keskuksissa varmistamaan toiminnan tehokkuutta.

Palauttamistoimintaa tehostettaisiin eri tavoin. Viraston antamaa tukea laajennettaisiin koskemaan myös palauttamispäätösten valmistelussa avustamista, kolmansien maiden kansalaisten tunnistamista ja muita palautuksiin liittyviä toimia, mukaan lukien yhteydenpito kolmansiin maihin. On kuitenkin tärkeää, että lopullinen päätöksentekovalta palauttamispäätösten tekemiseen säilyy jäsenvaltioilla. Myös vastuun palautettavien säilöönottoon liittyvistä toimista tulee kuulua jatkossakin jäsenvaltioille.

**Palauttamisen hallinta**

Paluudirektiiviä koskevassa ehdotuksessa asetetaan jäsenvaltioille velvollisuus perustaa kansallinen palauttamisen hallintajärjestelmä. Käsillä olevan asetusehdotuksen mukaan Euroopan raja- ja merivartiovirasto kehittäisi viitemallin kansallista palauttamisen hallintajärjestelmää varten. Virasto myös kehittäisi unionin keskustason palauttamisen hallintajärjestelmää ja siihen liittyvän tiedonvaihtoinfrastruktuurin, jonka avulla vaihdettaisiin tietoa kansallisten järjestelmien ja keskusjärjestelmän välillä.

Säädösehdotusten välisiä kytköksiä on käsitelty maastapoistamis- ja rajat-työryhmissä, työryhmien kansallisissa valmistelukokouksissa sekä OSA-neuvoksissa. Suomi on tuonut käsittelyn yhteydessä esille, että jäsenvaltioilla ja Euroopan unionilla on oltava käytössään tekniset tietojärjestelmät, jotka tukevat palauttamisen tehostamista. Euroopan raja- ja merivartioviraston rooli korostuu jatkossa ja on hyvä, että sillä on käytössään oikea-aikaisesti nykyistä paremmat tiedot. Ensisijaisesti on kuitenkin selvittävä mahdollisuutta olemassa olevien tietojärjestelmien hyödyntämiseen ja kehittämiseen. Päällekkäisiä järjestelmiä tulisi välttää niin kansallisesti kuin EU-tasolla.

Suomi on neuvotteluissa painottanut, että palautuksiin liittyvän henkilötietojen käsittelyn ja perusoikeuksien rajoitusten osalta on otettava huomioon EU:n tietosuojalainsäädännöstä ja perusoikeuskirjasta johtuvat vaatimukset. On tärkeää, että säännökset ovat yhteensopivia EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen kanssa. Suomi on tiedustellut, millaisia tietoja järjestelmiin on tarkoitus tallentaa palauttamisen hallinnan edistämiseksi, ja huomauttanut, että jos ehdotetuissa järjestelmissä on tarkoitus käsitellä myös henkilötietoja, niin tästä tulisi mainita asiaa koskevassa säännöksessä erikseen. Puheenjohtajan viimeisimmässä kompromissiehdotuksessa tuodaankin selkeästi esiin henkilötietojen käsittelytarkoitus.

LIITTEET

| | |
|---|---|
| Asiasanat | laiton maahanmuutto, maahanmuutto, rajat, ulkorajat, jaosto maahanmuutto-, turvapaikka- ja kotouttamisasiat (EU6) |
| **Hoitaa** | **OM, SM, UM** |
| Tiedoksi | ALR, EUE, OKM, STM, TEM, TULLI, VM, VNK, VTV |